

Závěrečná zpráva o projektu

Grantový program Karlovarského kraje



*Květ Kozačky štutgartské - archivní odrůdy objevené ve Žďáru u Ostrova

Údaje o projektu

název projektu:

Záchranné mapování ovocných stromů Karlovarska

Evidenční číslo smlouvy: D 704/2010

program: Programy ochrany biodiversity

stručný popis projektu - Cíle projektu:

1. Rekonstruovat pravděpodobné složení odrůd v oblasti před 2.sv. válkou.
2. Pokusit se najít odrůdy regionálního původu.
3. Navázat kontakt s místními lidmi a propagovat ochranu starých stromů.

Údaje o organizaci, která projekt realizovala

organizace: EC Meluzína RCAB **číslo registrace MV ČR:** VSC/1-16504/92R

adresa sídla: Brigádnická 710/2 Ostrov 363 01

statutární zástupce: Ing. Martin Lípa

telefon ,e-mail, www : +420777086620, ec.meluzina@volny.cz, www.meluzina.info/

Realizace projektu:

Současný stav řešené problematiky:

ECM založilo a v dubnu 2002 akreditovalo pozemkový spolek Meluzína. V rámci tohoto pozemkového spolku provádíme ochranu starých a krajových odrůd ovocných stromů. Musíme také získávat další informace o sortimentu místních odrůd a provádět jejich hodnocení z hlediska pěstování v místních podmínkách.

ECM provádí mapování místních odrůd ovoce v severozápadních Čechách. Na těchto pracích jsme v minulosti spolupracovali s Výzkumným a šlechtitelským ústavem ovocnářským (VŠÚO) v Holovousích, s LPV Oberes Vogtland, se Střední školou zahradnickou a zemědělskou Antonína Emanuela Komerse, Děčín - Libverda a se Střední zemědělskou školou Dalovice.

V roce 2010 jsme zpracovali oblast širší okolí Ostrova. Jedná se o město na severovýchodním okraji Sokolovské pánve. Dříve tato oblast byla jednou z významnějších ovocnářských lokalit na Karlovarsku.

V rámci mapování byly stromy označeny, odebrány pomologické vzorky a tyto byly určeny zkušenými pomology v rámci pomologické testace na zemědělské a zahradnické škle v Děčíně - Libverdě. Stromy i pomologické vzorky byly dokumentovány standardním dotazníkem i fotograficky.

Při mapování jsme navazovali kontakt s místními lidmi a získali jsme nové zdroje historických i současných informací potřebných k ochraně regionálního genofondu.

Při této příležitosti jsme propagovali starší odrůdy ovoce pěstované jako vysokokmeny a upozorňovali jsme na jejich význam pro přírodu a krajinný ráz.

V roce 2010 zkontrolovali a opravili značení stromů zmapovaných v minulosti - zvláště v letech 2001-2003. Při této příležitosti jsme zkontrolovali i jejich zdravotní stav a nutnost eventuálního zásahu na stanovišti.

V rámci projektu byly provedeny také akutní konzervační zásahy nejnnutnějšího charakteru. Například uvolnění z náletových dřevin, mírné zmlazení pro pozdější odběr roubů nebo asanace ulomených větví. Nejednalo se však o rozsáhlejší práce.

Cíle projektu které byly dosaženy:

1. Rekonstruovat pravděpodobné složení odrůd v oblasti před 2.sv. válkou.
2. Pokusit se najít odrůdy regionálního původu.
3. Navázat kontakt s místními lidmi a propagovat ochranu starých stromů.

Předpokládané výstupy projektu které byly dodrženy.

1. 25 určených vzorků ovoce
2. Označení stromů a jejich dokumentace.
3. Drobné konzervační zásahy na mapovaných stromech.

Návazné aktivity při ochraně starých odrůd ovocných stromů

*Dále jsou krátce zmíněny aktivity, které nebyly financovány z prostředků Karlovarského kraje. Uvádíme je zde proto, že stejně jako tento projekt jsou součástí širšího úsilí o zachování cenného kulturního dědictví i důležité součásti biodiverzity kulturní krajiny. V roce 2010 jsme spustili díky podpoře Českého svazu ochránců přírody internetovou databázi archivních odrůd jabloní, hrušní, třešní a višní.

Databáze je pro zájemce aktuálně k dispozici na odkazu:

<http://www.plantsdata.com/ovoce.aspx>

Odkaz je též umístěn na stránkách EC Meluzína RCAB: www.meluzina.info/ v sekci Ovostránka záložka Poradenství ovostránky

Databázi budeme v příštích letech dále doplňovat a zdokonalovat. Budeme vděčni za každou připomínku.

V červenci 2010 jsme přijali nabídku na spoluúčast na česko - saském semináři s názvem: Budoucnost smíšených ovocných luk v česko saském pohraničí.

Dne 16.9. 2010 za ECM přednesl Martin Lípa referát: **Přehled činnosti v rámci programu oživení místních odrůd ovoce v letech 1997 - 2010.**

Referát byl doplněn prezentací, která je k dispozici na www.meluzina.info/ v sekci Ovostránka záložka Poradenství OVO. Jsou zde též ke stažení i prezentace ostatních přednášejících.

Účastníci semináře v odpoledních hodinách navštívili i testaci ovocných vzorků.

Tato akce byla nad rámec našeho projektu. Vzhledem k tomu, že z ní nevyplývaly žádné požadavky na financování, využili jsme ji velmi rádi k užitečné výměně zkušeností se Saskými kolegy.

Seznam příloh:

1. Fotodokumentace
2. Závěrečné vyúčtování projektu.
3. Kopie účetních dokladů

Fotodokumentace



Nejdůležitější činností pro oživení místních odrůd ovoce jsou záchranné přenosy do genofondových ploch.



Jedna z mála zachráněných místních odrůd - Doupovská. Poměrně ranná odrůda třešní.



Muškatelka turecká krajově nazývaná Zbuzanka. V posledních letech se dramaticky snižuje počet starých stromů.



Velmi zajímavá letní odrůda hrušně velmi podobná Solance. Krajový název je Kačenka.



Chutná letní odrůda jabloně s pracovním názvem Letní sládeř.



Dříve velmi rozšířená odrůda jabloně - Ladsberská reneta.